

Állambiztonsági eszköztár a III. Főcsoportfőnökségen

A telefonlehallgatás

Szabó Mátyás

Magyar Állam- és Jogtörténeti Intézet, Nemzeti Közzolgálati Egyetem
szabo.matyas.nke@gmail.com

AZ EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERISÉGE ÚNKP-17-2-1-NKE-87 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG
PROGRAMJÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT

A XX. században működő titkosszolgálatok a humán erőforrások mellett igyekeztek a technikai vívmányokat is felhasználni. A dagerrotíпия, a magnetofon és a telefon feltalálása, majd ezen eszközök fejlődése a polgári és katonai szférában is új távlatokat nyitott a hírszerző és az elhárító munkában is. A technikai eszközök számos fajtája kezdett megjelenni a magyar állambiztonsági szervek eszköztárában is, amelyek egységes és átfogó szabályozására az 1970-80-as években került sor.

A kutatás a telefonlehallgatás kialakulását, illetve alkalmazásának szabályait és elveit mutatja be, különös tekintettel a III. Főcsoportfőnökség időszakára (1962-1990). Az 1940-es évek végén Farkas Vladimir nevéhez fűződik az ÁVH operatív-technikai alegységének megszervezése, amikor még főként gépirókat alkalmaztak az információk rögzítésére. Ehhez képest az 1970-es évek közepétől megindul az Ipoly fedőnevű automatizált rendszer kiépítése, bevezetésre kerül az interlehallgatás rendszere, egyúttal szigorúbb rendszabályok születnek. Mikor és mely szervektől származik a telefonlehallgatás gyakorlata? Milyen készülékeket használtak az állambiztonsági szervek? Hogyan zajlott a telefonlehallgatás folyamata? Az akciókat milyen konspirációs és biztonsági intézkedések mellett hajtották végre? A fenti izgalmas kérdéseket vizsgálva végül azt is megtapasztalhatjuk, hogy bár a telefonlehallgatás az egyik leghatékonyabb állambiztonsági eszköznek számított, mégis általában a többi eszközzel kombinálva került alkalmazásra az operációk során.